
Absolutní moc zkoušejícího?

Absolutní moc zkoušejícího?

16.5.2011 rubrika: Právní poradna, strana: 47

Studuji lékařskou fakultu a často se já i moji spolužáci setkáváme s vyslovenou šikanou ze strany zkoušejících – upravování pravidel během zkoušky, vyhazování za banality, jako jsou i drobné pravopisné chyby, zkoušení z velmi detailních znalostí, neukázání opraveného zkouškového testu... Stěžovat si vedení fakulty se bojíme. Máme nějaké jiné možnosti?

Většina lidských aktivit je regulována určitými pravidly. Nejinak je tomu i v případě vysokoškolských studií a zkoušek. Činnost vysokých škol a s tím související základní právní vztahy upravuje v obecné rovině zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Tento zákon současně předpokládá, že jednotlivé vysoké školy či univerzity přijmou vnitřní předpisy, které budou stanovovat podmínky a pravidla pro studia a konání zkoušek na příslušné univerzitě. Kupříkladu na Univerzitě Karlově je takovýmto vnitřním předpisem Studijní a zkušební řád UK. Vedle toho jsou univerzitami přijímány další vnitřní předpisy, jako je třeba Opatření o organizaci státních zkoušek. Tyto studijní předpisy zpravidla poskytují prvotní možnosti jak předejít nebo odstranit případná pochybení či nespravedlnost u zkoušek – přítomnost veřejnosti na zkouškách, opravné termíny, právo na komisionální přezkum, možnost stěžovat si u orgánů fakulty či univerzity apod. V případě, že výše uvedené opravné mechanismy selžou nebo se bude jimi provedená náprava jevit jako nedostačující, může se student se svým nárokem obrátit na soud. Takový postup přitom studenti v poslední době skutečně začali využívat.

Vědomosti nepodléhají přezkumu

V závěru roku 2009 řešil Nejvyšší správní soud kauzu studenta pražské právnické fakulty, který neprospěl u státní zkoušky. Proti hodnocení státnicové zkoušky se písemně ohradil a požadoval jednak změnu klasifikace z „neprospěl“ na „dobře“, dále omluvu od dvou zkoušejících a konečně zpracování procesního postupu státních zkoušek. Tuto žádost vyřídil děkan fakulty dopisem. Neúspěšný student považoval tento dopis za rozhodnutí a napadl jej žalobou, kterou Městský soud v Praze odmítl jako nepřipustnou. Následnou kasační stížnost neúspěšného studenta zamítl Nejvyšší správní soud.

Soud v daném případě došel k závěru, že žaloba nebyla přípustná proto, že student se v daném případě domáhal změny klasifikace zkoušky. Konstatoval také, že student při konání státní zkoušky nemá právo na „výsledek“, nýbrž na „řádný proces“. Soud zároveň připustil, že „v závislosti na zjištěném porušení podmínek řádného procesu stanovených pro konání státní závěrečné zkoušky (či jiné zkoušky) by bylo možné např. z důvodu neúplného či chybného obsazení zkušební komise, případně jiného porušení pravidel stanovených právními či studijními předpisy, rozhodnout o anulaci příslušné zkoušky.“ Stručně řečeno soud konstatoval, že vědomosti uplatněné studentem při výkonu zkoušky nepodléhají přezkumu ve správním soudnictví. Naopak dodržování náležitého procesu spojeného s vykonáváním zkoušek přezkumu ve správním soudnictví podléhá.

Možnosti odvolání

V souvislosti s pocitů nespokojenosti z vykonané ústní zkoušky na vysoké škole by řešením do budoucna nepochybně mohlo být prosazení většího podílu písemných zkoušek oproti zkouškám ústním. Písemné zkoušky přinášejí řadu výhod – objektivní hodnocení, omezení šikany ze strany zkoušejících či poměrně snadnou přezkoumatelnost.

K Vašemu dotazu tedy shrnuji, že v případě přetrvávající nespokojenosti s šikanou ze strany zkoušejících doporučuji obrátit se v prvé řadě na vedení fakulty a v krajním případě na soud.

odpovídá JUDr. Pavel Zajíc, advokátní kancelář Kubica, Zajíc a partneři

